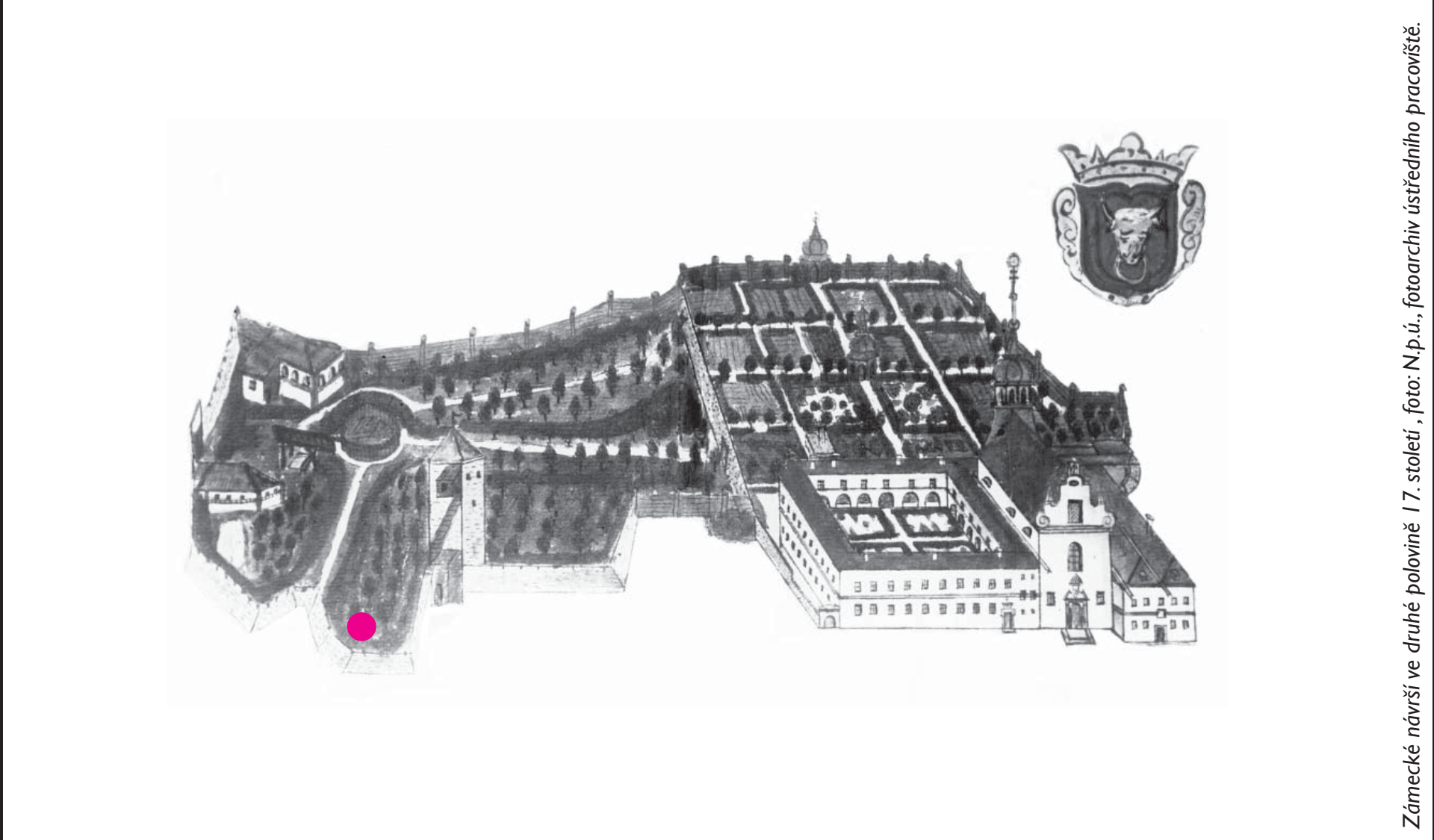

Zámecké náměstí ve druhé polovině 17. století, foto M. P. a. s., fotoarchiv ústředního pracoviště.

Budova školy po rekonstrukci v polovině 90. let 20. století.

Průjezd před úpravou v roce 2010.

Červená věž

● Zde stojíte

Na nejstarším plánu zámekého návrší bychom na místě současné budovy děkanátu Fakulty restaurování v Jiráskově ulici č. 3 našli pouze zahradu za hradbami „horního“ litomyšlského města. Z pozdně středověkého opevnění se dodnes zachovala jediná část – Červená věž, jejíž neomítaný hranol vyzděný z kamene a cihel stojí v jižním koutu školního dvora. Červená věž vznikla na konci 15. století a byla součástí obranného systému návrší. Dodnes mohou návštěvníci ocenit strategický výhled do blízkého i vzdálenějšího okolí. V době fungování litomyšlského velkostatku byly prostory věže z části využívány jako obydlí, v současnosti v nich sídlí expozice Musea restaurování a historických technologií.

Forstmistrovský dům

Po polovině 18. století vznikla u věže, na místě zahrady patřící piaristickému klášteru, novostavba úředního domu. Autorem architektonického návrhu byl litomyšlský stavitel Jiří Běba. Novostavba byla součástí většího areálu domů, v nichž bydleli úředníci spravující litomyšlský velkostatek. Dům č. 3, který předstupuje do ulice, obýval od počátku jeho vzniku forstmistr – správce lesů litomyšlského panství, ale na konci 18. století bychom zde našli i byt panského architekta.

Za průjezdem vydlážděným dřevěnými špaliky byl situován dvůr s hospodářskými budovami. V patře byl umístěn obytný apartmán forstmistra a jeho rodiny, v přízemí jej doplňovalo nezbytné zázemí v podobě kanceláře, kuchyně, skladovacích prostor a místností pro ubytování služebnictva.

Dům sloužil obytným účelům také po zrušení velkostatku ve 20. století, kdy byl rozdělen na několik bytů. Detaily jeho vybavení se v průběhu historie měnily, dispozice a většina vnitřních stavebních konstrukcí však zůstaly zachovány. Dodnes také můžeme ocenit původní návrh fasády s rokokovým štukovým ornamentem a pískovcovým portálem průjezdu.

Restaurátorská škola

a Fakulta restaurování Univerzity Pardubice

V roce 1994 se na rýsovacím prkně architekta Mikuláše Hulce zrodily úpravy domu pro restaurátorskou školu, které se dotkly hlavní budovy, ale hlavně zhodnotily celý areál. Ocenění si zaslouží zvláště zasazení novostavby laboratoře a přestavby ateliérů do zástavby dvorku. Ve své době kontroverzní zastřešení Červené věže se za posledních patnáct let stalo nedílnou součástí městského panoramatu Litomyšle a novějších prvků (například dveří do fakultní knihovny) si v interiéru forstmistrovského domu návštěvník sotva všimne.

Při poslední rekonstrukci budovy v letech 2010 – 2011 byla opravena fasáda, okna, vstupní vrata, prostory průjezdu a jedna z učeben. Budova tak může znovu reprezentovat, tentokrát už ne zámeké úředníky, ale Fakultu restaurování Univerzity Pardubice. V budoucnosti by rekonstrukce měla pokračovat restaurováním nástěnných maleb z první poloviny 19. století, které byly dříve součástí parádního pokoje úřednického bytu v patře.

Výřez z plánu úřednických budov litomyšlského velkostatku, forstmistrovský dům, foto: Státní oblastní archiv Žatec.

Plán budovy z roku 1877 doplněný popisem využití místností v roce 1850

● Zde stojíte

Na dvoře stály dřevníky, stáje se čtyřmi stánými pro koně, klenuté komory na píci, kurník a kočárovna. Se dvorem sousedila zeleninová zahrada částečně osázená ovocnými stromy.

- Nr. 1 stará věž opevnění, dole se sklepem a nahoře s pokojem
- Nr. 5 průjezd
- Nr. 6 kuchyně s otevřeným ohništěm, kotlem a studnou
- Nr. 7 spižárna

- Nr. 8 vedlejší pokoj
- Nr. 9 místnost na kancelářské nářadí (archiv)
- Nr. 10 kancelář vrchního
- Nr. 11 a Nr. 12 pokoje
- Nr. 13 schodiště

V 1. patře byl umístěn byt s kuchyní, spiží, kabinetem, alkovnou, čeledníkem, pavlačí a záchodem.

Dvůr školy s novostavbou.

Restaurátorská škola, 1995.

text a grafická úprava: Katedra humanitních věd FR Univerzity Pardubice, Vladislava Říhová
Použité fotografie, pokud není uvedeno jinak, pocházejí z Archivu Katedry humanitních věd FR Univerzity Pardubice.

Červená věž a budova školy v roce 2011, foto: Lukáš Maršálek.

Stará areál na dvoře školy, 1995.

Výuka v nové vzkázané učebně, 1996.